

Kluswijzer 8 – Vloeren / wanden en plafonds

Het interieur van uw woning verfraaien doet iedereen van tijd tot tijd. Klussen als witten, behangen en schilderen keren regelmatig terug. Andere werkzaamheden, zoals het betegelen van wanden en vloeren, parket leggen, een houten of betimmering met houtstructuur aanbrengen tegen een muur of een plafond, zijn bedoeld om er langer plezier van te hebben.

Voordat u hieraan begint, is het belangrijk dat u toestemming heeft van Wonion. Deze toestemming kunt u aanvragen met het meldingsformulier *Woning veranderen*.

De *spelregels* die Wonion hanteert voor veranderingen in en aan de woning vindt u in de brochure '**Wonen naar Wens**'. Deze spelregels hebben betrekking op de bouwtechnische staat, de veiligheid, het onderhoud en de verhuurbaarheid. Daarnaast is het ook belangrijk dat uw verandering voldoet aan de geldende **kwaliteitseisen** van Wonion en de gemeente. Welke dat zijn, leest u in deze kluswijzer. Ook geven wij u alvast een praktische handleiding die u kunt gebruiken bij de voorbereiding en de uitvoering van de verandering. Zo heeft u van tevoren een goed overzicht van de werkzaamheden, zodat u weet waar u allemaal aan moet denken.

Aan welke eisen moet de verandering voldoen?

Voor het aanbrengen van harde vloerbedekking gelden de volgende kwaliteitseisen:

a. Bouwkundige en/of veiligheidstechnische aspecten

1. In woningen waar traditioneel harde vloerbedekking aanwezig is mag dit met goedkeuring van Wonion worden vervangen.
2. Plavuizen, vloertegels en parket zijn niet toegestaan in flats, middelhoogbouw en op de tweede en de daarop volgende woonlagen.
3. Laminaat is toegestaan in leef- en loopruimtes van alle eengezinswoningen, in flats en/of middelhoogbouwwoningen, in woningen op de tweede en de daarop volgende woonlagen. Het laminaat moet verhuisbaar zijn en op een geluidswerende ondergrond worden aangebracht. De geluidswering moet minimaal 10 dB zijn volgens de NEN-en-ISO 717-2 norm getest met het type vloer dat u wilt gebruiken. Bijvoorbeeld getest met laminaat of getest met massief parket.
4. Tegelvloeren en parket zijn alleen toegestaan in eengezinswoningen en op de onderste woonlaag van flats.
5. Er mag niet in vloeren worden geboord, gespijkerd of geniet i.v.m. eventuele leidingen.

b. Verhuurtechnische eisen

Er mag in geen geval geluidsoverlast ontstaan bij de omliggende woningen ten gevolge van de harde vloerbedekking. Indien er ondanks de hier omschreven voorzorgsmaatregelen toch gegronde (geluids)klachten zijn, dan zal de aangelegde vloer alsnog verwijderd moeten worden.

Deuren mogen niet worden ingekort zonder schriftelijke toestemming van Wonion.

c. Onderhoudstechnische eisen

1. U bent zelf verantwoordelijk voor reparaties en onderhoud aan de vloerafwerking. Voor uit te voeren onderhoud bent u verplicht minimaal 5% van de verwerkte tegels in voorraad te hebben.
2. Als u verhuist kan de vloerafwerking zoals laminaat en parket, mits hij op dat moment voldoet aan de kwaliteitseisen die Wonion daaraan stelt, worden overgenomen door de opvolgende huurder. Tegelwerk kan niet overgenomen worden door de volgende huurder. Het voldoet aan onze eisen en blijft dus liggen, of het voldoet niet en moet verwijderd worden.
3. Indien voor onderhoudswerk de vloerafwerking geheel of gedeeltelijk moet worden verwijderd, kunt u Wonion niet aansprakelijk stellen voor schade aan de zelf aangebrachte vloerafwerking. U moet de vloerafwerking ook zelf verwijderen. Overigens komen dit soort reparaties vrijwel nooit voor!
4. Indien bij einde van de huurovereenkomst de vloerafwerking verwijderd wordt, mag de ondervloer niet beschadigen en moet glad worden opgeleverd. De plinten en stofdorpels moeten worden herplaatst.

Materialen die *niet* zijn toegestaan als afwerklaag:

Board en tempexplaten, polystyreentegels en platen en asbesthoudende materialen. PVC schrootjes zijn nooit toegestaan als afwerking in de keuken vanwege brandveiligheidsvoorschriften.

Wat als u gaat verhuizen?

In dat geval zullen wij samen met u bekijken of de zelf aangebrachte voorzieningen nog voldoen aan onze kwaliteitseisen. Vervolgens wordt bekeken of Wonion de voorzieningen van u overneemt. Doorgaans wordt dit in het aanvraagstadium van de klus al met u besproken. Natuurlijk kunt u hierover ook zelf contact opnemen met Wonion.

Wat komt er allemaal bij kijken?

Wandtegels

De meest voor de hand liggende plaatsen voor wandtegels zijn badkamer, keuken en toilet. Voor elke toepassing verkopen bouwmarkten en speciaalzaken tegels in talloze kleuren en decoraties, variërend in dikte en afmetingen.

Gereedschap

Het gereedschap voor het betegelen van een wand zijn: rolmaat, waterpas, stellatten, tegelsnijder, boormachine, draadzaag, punthamertje, tegeltang, lijmkam, harde spons.

Vorbereiding

Meet om te beginnen nauwkeurig de oppervlakte die u wilt betegelen en bereken het aantal benodigde tegels. Van de gangbare maat 15 x 15 cm gaan er 44 in een vierkante meter. Neem de hoeveelheid ruim in verband met breuk- en snijverlies en let erop dat elke verpakking een gelijk tintnummer heeft. Voor de voegdikte kunt u kiezen uit voegkruisjes van 2, 3 of 4 mm. Voor uitwendige hoeken bestaan er tegels met mee-glazuurde zijanten.

Zorg voor een vlakke, schone en droge ondergrond. Repareer scheuren en gaten met vulmiddel. Op hout, wandafwerking, een te zachte of een erg beschadigde pleisterlaag kunt u beter eerst gipsplaten aanbrengen, die u tweemaal behandelt met een voorstrijk-middel. Dient een oude tegellaag als ondergrond, gebruik dan een speciale pastalijm en laat de nieuwe voegen op een andere plaats komen dan de oude. Verf en beton-epsilon maakt u vlak door er met een ruwe baksteen over te wrijven. Ook op beton-epsilon en op oude tegels gebruikt u een voorstrijk-middel. Uw tegelleverancier kan u hierover informeren.

De positie van de eerste tegels bepaalt u met startlatten. Leg voor de wand een rij tegels neer, inclusief voegkruisjes, zodanig dat aan beide zijden dezelfde pasmaat van ten minste een halve tegel overblijft. Smokkel zo nodig iets met de voegdikte. Zet de meest linker en de meest rechter tegel overeind en bevestig hierlangs aan de buitenzijde twee verticale latten waarop u een laagverdeling (tegel + voeg) heeft afgetekend. Meet de hoogte van de openstaande tegels plus voeg en bevestig op dat niveau een zuiver horizontale lat.

De tegels aanbrengen

Maak de tegellijm aan volgens de gebruiksaanwijzing. U strijkt met een lijmkam de lijm op de muur, een vierkante meter per keer in een 3 mm dikke laag. Vanuit de hoek links- of rechtsonder brengt u rij voor rij de tegels met tussenliggende voegkruisjes aan. Neem tegels afwisselend uit verschillende verpakkingen voor een mooie kleurstructuur. Controleer na elke laag of u exact recht blijft.

Als de lijm hard is, verwijdert u de latten. Snij de tegels voor de ontbrekende rijen op maat. Kras ze hiervoor in met een tegelsnijder of kraspen, leg ze over een dun latje en breek ze voorzichtig door. Smalle randjes breekt u na het insnijden af met een tegeltang. Betegel vervolgens de muur af en verwijder lijmresten.

Overigens maakt u uitsparingen voor leidingen en kranen met een boor en een hamer of zaag. Teken het gat af en boor rondom kleine gaatjes. Tik het rondje eruit met een punthamer en werk het gat bij met een tegeltang. Of boor binnen de lijn een groter gat en steek hierdoor een draadzaag en zaag het rondje uit. Een decoupeerzaag met een keramiekzaag is ook geschikt.

Afvoegen kunt u na 24 uur. Wrijf de speciale specie met een harde spons diagonaal in de voegen. Verwijder na een korte droogtijd de overtollige specie met veel schoon water. Werk voegen, vooral in natte ruimtes, in hoeken af met siliconenkit, nadat de hoeken zeer droog, stof- en vetvrij zijn gemaakt!

Vloertegels en plavuizen

Vloertegels en plavuizen leggen vertoont grote overeenkomsten met een wand betegelen. De meest gebruikte tegels zijn echter dikker en hebben een hardere en sterkere glazuurlaag. Keramische tegels zijn verdeeld in vijf slijtgroepen. De slijtvastheid die Wonion vereist, is minimaal slijtvastheid 4. Op een afgewerkte vloer kunt u lijmen, maar bestaat de ondergrond uit ruwe beton of variëren de tegels in dikte dan moet de vloer eerst voldoende geëgaliseerd worden. In badkamers/toilet mogen geen geglazuurde vloertegels worden gelegd. Er moeten stroeve of antislip tegels worden gebruikt.

Gereedschap

Het gereedschap voor het leggen van vloertegels en plavuizen bestaan uit: rolmaat, waterpas, winkelhaak, elastisch draad, tegelsnijder of haakse slijptol, lijmkam, rubberen hamer, vloerwisser en harde spons.

Vorbereiding

Zorg voor een vlakke, schone en droge ondergrond. Houten vloeren moeten eerst van een cementen afwerkvloer voorzien worden. Nieuwe betonnen vloeren moeten eerst vier maanden drogen. In de badkamer is een extra waterdichte laag aan te raden. Behandel stenen vloeren met een voorstrijkmiddel.

Bij het bepalen van de tegelindeling gaat u uit van de deuropening. Trek vanuit het midden van de deur haaks een lijn naar de tegenoverliggende wand. Leg hierlangs een losse rij tegels, inclusief voegafstanden (3 mm bij tegeltjes van 10 x 10 cm, 10 mm bij plavuizen van 30 x 30 cm; gebruik voegkruisjes of houtblokjes). Zorg dat u aan beide kanten uitkomt op een halve pastegel of groter. Haaks op de twee buitenste tegels span u met spijkers twee parallelle draden van hoek tot hoek. Leg hierlangs weer een rij tegels en span nog twee draden, zodat de vier lijnen een haakse rechthoek vormen waarbinnen alle hele tegels komen.

De vloertegels aanbrengen

Ga met lijm hetzelfde te werk als bij de wandbetegeling. Begin in een hoek en klop iedere tegel licht vast met de rubberen hamer. Meet bij elke rij met een draadopsteker en een stuk elastiek of u recht blijft en controleer met een rei over de hele lengte of alle tegels in hetzelfde vlak liggen. Eindig met de pastegels.

Tegels in een mortelbed leggen is een stuk moeilijker. Bevochtig de ondervloer met water, vermengd met een hechtmiddel. Maak de mortel volgens de gebruiksaanwijzing. Plaats op de vloer geleiders, drie kaarsrechte, ongeveer 10 mm dikke latten die u evenwijdig op 1 meter van elkaar vastdrukt in een morteldammetje. Controleer met rei en waterpas of ze zuiver horizontaal en even hoog liggen. Breng mortel aan tussen de geleiders, ten hoogste 2 m² per keer, en strijk de substantie glad door de rei schuivend over de geleiders naar u toe te halen. Haal de geleiders weg en vul ook de groeven met mortel.

Strooi cementpoeder op de plaats van de eerste twee (hoek)plavuizen en bevochtig de mortel. Plaats de tegels en klop ze licht aan. Controleer of beide op gelijke hoogte liggen door de afstand met een rei te overbruggen en hierop een waterpas te leggen. Plaats dan de tussenliggende plavuizen en werk vervolgens rij voor rij af. Plaats ook meteen de passtukken, want u mag twee dagen niet op de vloer lopen. Maak ze op maat met een slijptol of tegelsnijder.

Uitvoegen doet u met een dunne voegmortel in de juiste kleur. U verdeelt die met een wisser tussen de voegen. Laat het voegsel een halfuur opstijven en verwijder resten met een harde spons en veel water.

Parket

Feitelijk bestaan er maar twee soorten parket: zwevend of gelijmd op de ondergrond. Tot de eerste categorie behoort het populaire lamelparket, met een toplaag van hout, kurk of kunststof (laminaat). De lamellen zijn rondom voorzien van mes en groef. De tweede categorie bestaat uit massief houten mozaïekparket en kurkvloertegels. Beide soorten zijn alleen geschikt voor droge vertrekken.

Gereedschap

Het gereedschap voor het leggen van parket bestaat uit: rolmaat, waterpas, winkelhaak, decoupeerzaag, rondegatenzaag, hamer of rubberen hamer en aanslagklosjes.

Vorbereiding

Zorg voor een vlakke, schone en droge ondergrond zonder beschadigingen. Verwijder de plinten. Een houten vloer mag niet veren. Alleen voor zwevend parket bedekt u een betonnen vloer met bouwfolie, die u tegen de zijwand op plinthoogte vastzet.

Plak de naden af met aluminiumtape. Onder een zwevend parket legt u ook, zowel bij hout als beton, een isolerend ondertapijt.

Haal het parket minimaal twee etmalen voordat u het gaat verwerken in huis. Het materiaal kan zich dan aanpassen aan de omgevingstemperatuur en vochtigheidsgraad.

Zwevend parket leggen

Het makkelijkste is om de lamellen in de lengterichting te leggen, dan lijkt bovendien uw kamer het ruimst. Plaats dan overal tussen de lamellen en muren of deurposten 1 cm dikke stelblokjes, omdat een parketvloer kan krimpen, maar ook uitzetten. Naderhand verwijdert u de blokjes. Meng de lamellen van verschillende pakken voor een mooie kleurstructuur.

Begin in de hoek met de meeste lichtval. Leg de eerste baan uit met de groef naar de muur en zaag het laatste deel op maat. Doe dat ook met de tweede baan. Omdat de lamellen in verband moeten worden gelegd, begint u telkens met het reststuk van de vorige baan, als dit tenminste 30 cm of langer is. Met deze twee proefbanen, die over de gehele lengte naadloos en dus recht op elkaar moeten aansluiten, controleert u of ook de wand recht is. Een gespannen touwtje kan als hulpmiddel dienen. Wandafwijkingen neemt u over op de eerste baan. Pas dan lijmt u de twee banen met houtlijm -niet te veel- aan elkaar. Sla de parketdelen vast met hamer en aanslagklosjes. Maak vervolgens baan voor baan de vloer af.

Houten lamellen zaagt u met de decoupeerzaag, de parketkant boven. Voor kunststof gebruikt u een ijzerzaagje in de decoupeerzaag. Bij verwarmingsbuizen zaagt u eerst ronde gaten. Zaag hierna de lamel recht door het hart van de gaten af. Schuif de lamel aan en lijm het losse stuk vast vanaf de muurkant.

Verlijmd parket leggen

Mozaïekparket en kurkvloertegels lijmt u direct op de ondergrond met respectievelijk parketlijm of kurklijm. Begin in het midden van de ruimte. Span in lengte- en breedterichting twee touwtjes die elkaar haaks kruisen. Leg de eerste rij tegels in de breedte exact langs het touw. Breng steeds lijm voor twee tegels tegelijk aan. Tik de tegels vast met de rubberen hamer. Zaag de pastegels op maat en houd bij de wand 10 mm tussenruimte. Maak de vloer af en gun de lijm 24 uur droogtijd.

De afwerking

Verwijder rondom de houten blokjes en breng plinten aan. Sommige typen kunt u lijmen, andere bevestigt u met clips. Veel parketsoorten, in ieder geval de lamellen, zijn al gelakt en behoeven geen extra nabewerking.

Zo niet, dan schuurt u ongelakt mozaïekparket licht voordat u ten minste vier lagen vloerlak aanbrengt. Kurktegels lakt u af met minstens drie lagen kurklak. Elke laag moet twee uur drogen.

Overigens is het bij parketvloeren langer dan 12 of breder dan 6 meter verstandig een bewegingsvoeg aan te brengen. Hiervoor bestaan speciale profielen. Die zijn ook aan te raden bij het doorleggen via een deuropening naar een aangrenzend vertrek en bij overgangen naar bijvoorbeeld plavuizen of tapijt.

Houten betimmering

Een houten wand- of plafondbetimmering geeft de kamer een rustieke uitstraling. De betimmering kunt u horizontaal of verticaal aanbrengen tegen een aan wand of plafond bevestigd houten raamwerk. Schroten en profielen zijn er in verschillende uitvoeringen en lengtematen, allemaal voorzien van mes en groef. De montage komt overeen.

Gereedschap en materiaal

Voor het maken van een houten betimmering heeft u de volgende gereedschappen nodig: boormachine, fijngetande zaag, schroevendraaier, hamer, vijl, stanleymes. Haal het hout minstens twee weken voor de verwerking in huis. Verwijder de verpakking, zodat het werkende materiaal zich kan aanpassen aan de omgeving.

Het raamwerk aanbrengen

Het raamwerk maakt dat kleine oneffenheden van de muur geen rol spelen. Verwijder wel de plinten. Voor het raamwerk bevestigt u latten van bijvoorbeeld 18 x 28 mm met pluggen en schroeven aan de wand. Begin met een kader rond het te bekleden oppervlak en langs de deur- en raamkozijnen. Hiertussen schroeft u latten met een hart-op-hart afstand van 60 cm, horizontaal als u een verticale bekleding gaat aanbrengen, verticaal voor een horizontale bekleding. Maak zonodig dwarsverbindingen. Inbouwstopcontacten en schakelaars verplaatst u naar voren op het raamwerk.

De betimmering aanbrengen

Verticaal

Zaag de planken (of profielen) op zodanige lengte, dat onderaan een kier overblijft die straks volledig achter de plint wegvalt. Plaats de eerste plank in de hoek, met de groef tegen de aangrenzende wand. Om de plank exact waterpas te krijgen, moet u hem misschien hier en daar iets afvijlen. Kunststof snijdt u in de lengterichting met een stanleymes. Spijker de groefzijde vast aan het raamwerk. Sla schuin door de meskant ook wat spijkers, die door de aansluitende plank aan het zicht ontnomen worden. Tik die plank van boven naar beneden aan met een blokje en bevestig hem, net als alle volgende, alleen aan de meskant.

Horizontaal

Bij deze betimmeringen begint u bovenaan. Gaat het om een lange muur, dan komen de aansluitende plank- of profieleinden gewoon tegen elkaar. Zorg wel, bij het maken van het raamwerk, dat zich precies onder de voeg van een plank bevindt.

Tot slot werkt u hoeken, uiteinden en voegen weg achter houten of kunststof profielen. Camoufleer zichtbare spijkerkoppen met een tipje verf of beits. Houten bekleding werkt u af met drie lagen vernis of houtbeschermingsmiddel.

Een plafond verlagen

Bij plafonds kunt u een dun raamwerk tegen de ondergrond aanbrengen en betimmeren zoals hierboven beschreven. Het is ook mogelijk om het plafond te verlagen. Gebruik hiervoor dikkere balken, bijvoorbeeld van 44 x 44 mm of 47 x 50 mm. Bouw het raamwerk dan als een rooster met dwarsbalken. Bevestig het kader met pluggen en schroeven bovenaan op de muur. Waar de dwarsbalken elkaar kruisen of aan het kader bevestigd worden, maakt u halfhoutse verbindingen met lijm en schroeven. Om te voorkomen dat het zware rooster in het midden doorzakt, draait u in de originele plafondbalken en recht daaronder in het rooster oogschroeven van minstens 38 mm lengte. Tussen elke koppel oogschroeven spant u een stuk staalkabel. Zorg dat het raamwerk exact vlak en zuiver horizontaal komt te hangen. Het aanbrengen van de bekleding gebeurt op exact dezelfde manier als hierboven omschreven.

